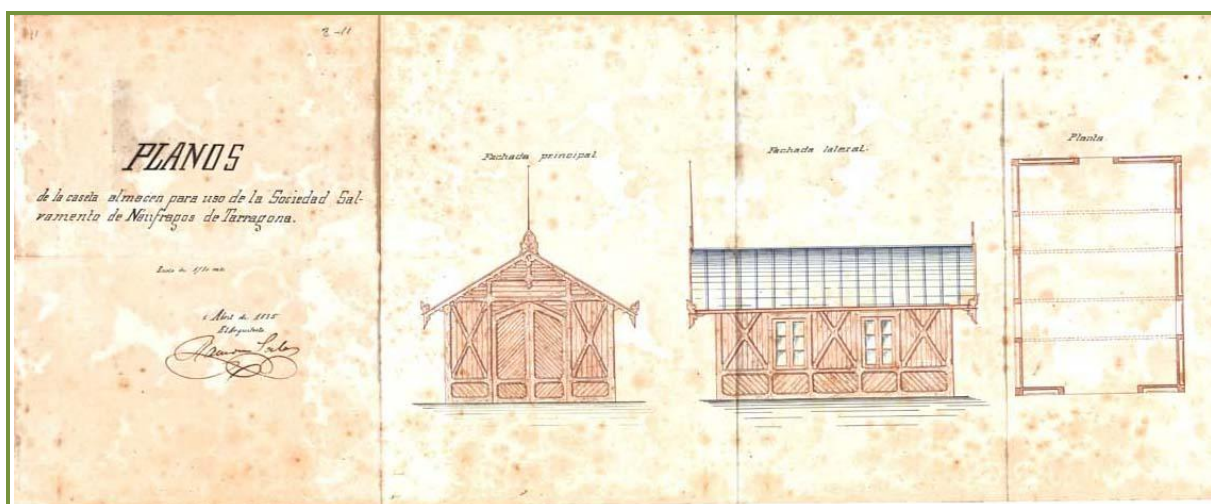

EL DOCUMENT DEL MES ÉS...

Núm. 36, novembre de 2014

Plànol de la caseta magatzem per a ús de la Sociedad de Salvamento de Náufragos de Tarragona de l'any 1885.

Dades del document

Arxiu del Port de Tarragona (APT). Fons JOP-APT. Plànol de la caseta del magatzem de la Sociedad de Salvamento de Náufragos de Tarragona, 1 d'abril de 1885, sig. 4222.

La Sociedad de Salvamento de Náufragos

La Sociedad Española de Salvamento de Náufragos va néixer l'any 1880 com una entitat benèfica que tenia com a objectiu socórrer a les víctimes dels naufragis. El seu fundador fou el madrileny Martin Ferreiro Peralta, geògraf, cartògraf i historiador.

Des de bon començament comptà l'entitat amb la protecció de la monarquia i va ser declarada l'any 1887, per llei, d'utilitat pública, pel seu caràcter filantròpic i humanitari.

Malauradament no s'ha conservat tota la documentació generada per la societat, però se sap que són milers les vides humanes, prop de les 17.000, que van arribar a salvar al llarg dels gairebé 100 anys de vida de l'entitat.

Amb seu central a Madrid, per tal de fer-la més operativa, es van crear les juntes locals en tots els ports i punts costaners de la Península susceptibles de necessitar del seu ajut.

D'aquestes juntes locals n'hi va arribar a haver 63; gaudien d'autonomia en la gestió econòmica, tot i que es regien per uns estatuts i reglaments. A Madrid, però, havien d'informar de la seva gestió al cap de l'any i també consultar en cas d'haver d'adquirir algun material amb pressupost elevat.

La societat de nàufrags a Tarragona

A Tarragona la societat es va fundar l'any 1884 i ben aviat necessità proveir-se no només dels instruments burocràtics que permeteren el seu funcionament (estatuts i reglament) sinó també d'un local on poder desar el material que anava des d'un bot salvavides, una llanxa d'auxili i un aparell llançacaps a les armilles salvavides.

La Junta de Tarragona tenia delegacions a Cambrils (1886-1912) i a Torredembarra (1887-1969).

La Junta d'Obres del Port anteriorment a aquesta data tenia en propietat un bot salvavides que s'acordà cedir a la societat l'any 1884. De fet, del 2 d'abril d'aquest mateix any, es conserva al nostre Arxiu l'acta de lliurament al comandant de Marina de la província de tot el material relatiu als auxilis marítims i el seu inventari.

Emparada per les aportacions ciutadanes, el personal que en formava part era també voluntari; es tractava bàsicament de pescadors i mariners locals que coneixien a bastament les aigües de la zona i els temporals més freqüents que assetjaven la costa.

La societat de nàufrags tarragonina va estar vigent fins a l'any 1965 en què les seves funcions passaren a ser assumides per la Creu Roja del Mar, la Junta Nacional de la qual havia estat creada l'any 1972, fins al 1993, data en què es creà Salvamento Marítimo.

La caseta magatzem de la societat

El plànol que presentem com a document del mes forma part d'un expedient el tema principal del qual és la Sociedad de Salvamento de Náufragos. Es tracta d'un dibuix de la caseta magatzem que l'esmentada societat proposà construir a la punta del dic de Llevant per a desar-hi els seus estris.

La caseta era de fusta i la Junta d'Obres del Port autoritzà la seva construcció el juliol de 1885, amb la condició que si les obres del port ho requerien, seria traslladada on no destorbés.

Així doncs, l'edificació va ser construïda finalment al costat de la que ocupaven els pràctics en el morro del dic de Llevant. Les condicions que s'estipulen són ben clares: ha de ser fidel al projecte presentat, la societat no podrà col·locar objectes a l'exterior de la caseta, la

construcció estarà supervisada pel director de les obres portuàries i la seva execució serà com a màxim d'1 mes.

Aquest document va formar part de l'exposició "1911. Sobreviure a la tempesta" produïda per l'Arxiu Municipal de Cambrils i el Museu d'Història de Cambrils que es va poder veure al vestíbul del nostre Arxiu entre el 4 de juny i el 22 d'agost de 2014. La mostra es va fer per commemorar el Temporal de La Candelera, que entre el 31 de gener i el 3 de febrer de 1911 va castigar les costes catalanes i valencianes des del Maresme fins a València i en el qual van perdre la vida gairebé un centenar de persones.